

טהור בכלי עץ - טמא בכלי מתכות;
טהור בכלי מתכות - טמא בכלי עץ.

החייב בשקדים המרים - פטור במתוקים;
החייב במתוקים - פטור במרים.

ז. התמד:

עד שלא החמיץ - אינו נקח בכסף מעשר, ופוסל את המקוה; משהחמיץ - נקח בכסף מעשר, ואינו פוסל את המקוה.

האחין השתפין: כשחייבין בקלבון - פטורין ממעשר בהמה; כשחייבין במעשר בהמה - פטורין מן הקלבון.

כל מקום שיש מכר - אין קנס; וכל מקום שיש קנס - אין מכר.

כל מקום שיש מאון - אין חליצה; וכל מקום שיש חליצה - אין מאון.

כל מקום שיש תקיעה - אין הבדלה; וכל מקום שיש הבדלה - אין תקיעה; יום טוב שחל להיות בערב שבת - תוקעין ולא מבדילין; במוצאי שבת - מבדילין ולא תוקעין. כיצד מבדילין? "המבדיל בין קדש לקדש".

אומר: "בין קדש חמור לקדש הקל".

א. השוחט אחד בעוף, ושנים בבהמה - שחיטתו כשרה.

ורבו של אחד כמוהו. אומר: עד שישחט את הורידין.

חצי אחד בעוף, ואחד וחצי בבהמה - שחיטתו פסולה.

רב אחד בעוף ורב שנים בבהמה - שחיטתו כשרה.

ב. השוחט שני ראשין כאחד - שחיטתו כשרה.

שנים או חזין בסכין ושוחטין, אפלו אחד למעלה ואחד למטה - שחיטתן כשרה.

3/5

א. הכל שוחטין, ושחיטתן כשרה, חוץ מחרש, שוטה וקטן, שטמא יקלקלו בשחיטתן. וכלן ששחטו ואחרים רואין אותן - שחיטתן כשרה.

שחיטת נכרי - נבלה, ומטמאה במשא.

השוחט בלילה, וכן הסומא ששחט - שחיטתו כשרה.

השוחט בשבת, וביום הכפורים, אף על פי שמתחייב בנפשו - שחיטתו כשרה.

ב. השוחט במגל יד, בצור, ובקנה - שחיטתו כשרה.

הכל שוחטין, ולעולם שוחטין, ובכל שוחטין, חוץ ממגל קציר, והמגרה, והשנים, והצפרן, מפני שהן חונקין.

השוחט במגל קציר בדרך הליכתה - $\frac{1}{2}$ פוסל, $\frac{1}{4}$ פוסל, $\frac{1}{8}$ מכשירין. ואם החליקו שניה - הרי היא כסכין.

ג. השוחט מתוך הטבעת ושיר בה מלא החוט על פני כלה - שחיטתו כשרה.

אומר: "מלא החוט על פני רבה".

ד. השוחט מן הצדדין - שחיטתו כשרה. המולק מן הצדדין - מליקתו פסולה.

השוחט מן הערף - שחיטתו פסולה. המולק מן הערף - מליקתו כשרה.

השוחט מן הצנאר - שחיטתו כשרה. המולק מן הצנאר - מליקתו פסולה;

שכל הערף כשר למליקה, וכל הצנאר כשר לשחיטה. נמצא, כשר בשחיטה - פסול במליקה; כשר במליקה - פסול בשחיטה.

ה. כשר בתורין - פסול בבני יונה; כשר בבני יונה - פסול בתורין.

תחלת הצהוב - בזה ובזה פסול.

ו. כשר בפרה - פסול בעגלה; כשר בעגלה - פסול בפרה.

כשר בכהנים - פסול בלויים; כשר בלויים - פסול בכהנים.

טהור בכלי חרש - טמא בכל הכלים; טהור בכל הכלים - טמא בכלי חרש.

ג. התיז את הראש בבת אחת - פסולה.
היה שוחט, והתיז את הראש בבת אחת:
אם יש בסכין מלא צואר - כשרה.
היה שוחט, והתיז שני ראשים בבת אחת:
אם יש בסכין מלא צואר אחד - כשרה.

ז. השוחט לנכרי - שחיטתו כשרה.
פוסל: $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$

אמר $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$:
אפלו שחטה שיאכל הנכרי מחצר כבד שלה - פסולה,
שסתם מחשבת נכרי לעבודה זרה.
אמר $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$: קל וחמר הדברים!
ומה במקום שהמחשבה פוסלת - במקדשיו,
אין הכל הולך אלא אחר העובד,
מקום שאין מחשבה פוסלת - בחליו,
אינו דין שלא יהא הכל הולך אלא אחר השוחט?

ח. השוחט לשם הרים, לשם גבעות,
לשם ימים, לשם נהרות, לשם מדברות -
שחיטתו פסולה.
שנים או חזים בסכין ושוחטין,
אחד לשם אחד מפל אלו, ואחד לשם דבר כשר -
שחיטתן פסולה.

ט. אין שוחטין -
לא לתוך ימים, ולא לתוך נהרות, ולא לתוך פלים;
אבל שוחט הוא לתוך עוגא של מים, ובספינה על גבי פלים.

אין שוחטין לגומא כל עקר;
אבל עושה גומא בתוך ביתו בשביל שיכנס הדם לתוכה.
ובשוק לא יעשה כן, שלא יחקה את המינין.

י. השוחט לשם עולה, לשם זבחים,
לשם אשם תלוי, לשם פסח, לשם תודה -
שחיטתו פסולה; $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ מכשיר.
שנים או חזין בסכין ושוחטין,
אחד לשם אחד מפל אלו, ואחד לשם דבר כשר -
שחיטתן פסולה.

השוחט לשם חטאת, לשם אשם ודאי,
לשם בכור, לשם מעשר, לשם תמורה -
שחיטתו כשרה.
זה הכלל:

כל דבר שנדר ונדב - השוחט לשמו אסור;
ושאינו נדר ונדב - השוחט לשמו כשר.

א. אלו טרפות בבהמה:
נקובת הושט, ופסוקת הגרגרת,
נקב קרום של מח, נקב הלב לבית חללו,
נשברה השדרה ונפסק החוט שלה,
נטלה הכבד ולא נשתיר הימנה כלום,
הריאה שנקבה, או שחסרה.
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר:
עד שתנקב לבית הסמפונות.

במה דברים אמורים?
בזמן שהולך ולא הביא, או הביא ולא הולך;
אבל אם הולך והביא,
אפלו כל שהוא, אפלו באזמל - כשרה.

נפלה סכין ושחטה, אף על פי ששחטה כדרכה -
פסולה, שנאמר (דברים יב, כא)
"וזבחת... ואכלת",
מה שאתה זובח, אתה אוכל.

נפלה הסכין והגביהה, נפלו כליו והגביהו,
השחית את הסכין, ועף, ובא חברו ושחט,
אם שהה כדי שחיטה - פסולה;
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר:
אם שהה כדי בקור.

ד. שחט את הושט ופסק את הגרגרת,
או שחט את הגרגרת ופסק את הושט,
או ששחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה,
או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו -
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר: נבלה.
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר: טרפה.

כלל אמר $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ משום $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$:
כל שנפסלה בשחיטתה - נבלה;
כל ששחיטתה כראוי, ודבר אחר גרם לה לפסל - טרפה.
והודה לו $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$.

ה. השוחט בהמה חיה ועוף ולא יצא מהן דם -
כשרים, ונאכלים בידיים מסאבות,
לפי שלא הכשרו בדם.
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר: הכשרו בשחיטה.

ו. השוחט את המסכנת -
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר:
עד שתפרנס ביד וברגל.
 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומר: דיה אם זנקה.

אמר $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$:
אף השוחט בלילה,
ולמחר השכים ומצא כתלים מלאים דם -
כשרה, שזנקה; וכמדת $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$.

$\frac{2}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ אומרים:
עד שתפרנס או ביד, או ברגל,
או עד שתכשפש בזנבה.

אחד בהמה דקה, ואחד בהמה גסה.
בהמה דקה שפשטה ידה ולא החזירה -
פסולה, שאינה אלא הוצאת נפש בלבד.

נקבה הקבה, נקבה המרה, נקבו הדקין,
הכרס הפנימית שנקבה, או שנקרע רב החיצונה.
הגדולה - טפח, והקטנה - ברבה.

כשרה.
אכלה סם המות, או שהכנישה נחש -
מתרת משום טרפה, ואסורה משום סכנת נפשות.

ו. סימני בהמה וחייה נאמרו מן התורה,
וסימני העוף לא נאמרו.
אבל אמרו $\frac{1}{2}$:
כל עוף הדורס - טמא.
כל שיש לו אצבע יתרה וזפק וקרקבנו נקלף - טהור.
 $\frac{1}{2}$: אומר:
כל עוף החולק את רגליו - טמא.

המסס ובית הכוסות שנקבו לחוץ.
נפלה מן הגג, נשתברו רב צלעותיה, ודרוסת הזאב.
 $\frac{1}{2}$: אומר:
דרוסת הזאב - בדקה, ודרוסת הארי - בגסה;
דרוסת הנץ - בעוף הדק, ודרוסת הגס - בעוף הגס.

זה הכלל,

כל שאין במוה חיה - טרפה.

ז. ובחגבים:
כל שיש לו ארבע רגלים וארבע כנפים וקרסלים,
וכנפיו חופין את רבו.
 $\frac{1}{2}$: אומר: ושמו חגב.

ב. ואלו כשרות בבהמה:

נקבה הגרגרת, או שנסדקה.

עד כמה תחסר?

$\frac{1}{2}$: אומר:

עד כאסר האיטלקי.

ובדגים:
כל שיש לו סנפיר וקשקשת.
 $\frac{1}{2}$: אומר:
שני קשקשין וסנפיר אחד.
ואלו הן קשקשין? הקבועין בו;
וסנפירין? הפורח בהן.

נפחתה הגלגלת ולא נקב קרום של מח,
נקב הלב ולא לבית חללו,
נשברה השדרה ולא נפסק החוט שלה,
נטלה הכבד ונשתיר הימנה כזית,
המסס ובית הכוסות שנקבו זה לתוך זה,
נטל הטחול, נטלו הכליות,
נטל לחי התחתון, נטלה האם שלה, וחרוטה בידי שמים.

הגלודה -

$\frac{1}{2}$: מכשיר,

$\frac{1}{2}$: פוסלין.

א. בהמה המקשה לילד והוציא העבר את ידו והחזירה -
מתר באכילה.
הוציא את ראשו, אף על פי שהחזירו -
הרי זה כילוד.

ג. ואלו טרפות בעוף:

נקובת הושט; פסוקת הגרגרת;

הכתה חלדה על ראשה מקום שעושה אותה טרפה;

נקב הקרקבנו; נקבו הדקין;

נפלה לאור ונחמרו בני מעיה,

אם ירקים - פסולין,

אם אדמים - כשרים.

חותך מן העבר שבמעיה - מתר באכילה.
מן הטחול ומן הכליות - אסור באכילה.
זה הכלל:
דבר שגופה - אסור;
שאינו גופה - מתר.

דרסה, וטרפה בכתל, או שרצצתה בהמה ומפרקסת,
ושהתה מעת לעת ושחטה - כשרה.

ד. ואלו כשרות בעוף:

נקבה הגרגרת, או שנסדקה;

הכתה חלדה על ראשה מקום שאינו עושה אותה טרפה;

נקב הזפק,

$\frac{1}{2}$: אומר: אפלו נטל.

ג. בהמה שמת עברה בתוך מעיה,
והושיט הרועה את ידו ונגע בו,
בין בבהמה טמאה, בין בבהמה טהורה - טהור.
 $\frac{1}{2}$: אומר:
בטמאה - טמא; ובטהורה - טהור.

יצאו בני מעיה ולא נקבו,
נשתברו גפיה, נשתברו רגליה, נמרטו כנפיה.
 $\frac{1}{2}$: אומר:

אם נטלה הנוצה פסולה.

האשה שמת ולדה בתוך מעיה,
ופשטה החיה את ידה ונגעה בו -
החיה טמאה טמאת שבעה, והאשה טהורה עד שיצא הולד.

ה. אחוזת הדם, והמעשנת, והמצננת,
ושאכלה הרדופני ושאכלה צואת תרנגולים,
או ששתת מים הרעים -

ד. בהמה המקשה לילד, והוציא העבר את ידו וחתכה,
ואחר כך שחט את אמו - הבשר טהור.

שחט את אמו, ואחר כך חתכה –

הבשר מגע נבלה;

דברי 5⁸ 5⁶ 5³

אומרים: 5⁹ 5² 5⁵

מגע טרפה שחטה;

מה מצינו בטרפה ששחיתה מטהרתה,

אף שחיתת הבהמה תטהר את האבר.

אמר להם 5⁸ 5⁶ 5³: לא,

אם טהרה שחיתת טרפה אותה, דבר שגופה;

טהרה את האבר, דבר שאינו גופה?

מנין לטרפה ששחיתה מטהרתה?

בהמה טמאה אסורה באכילה, אף טרפה אסורה באכילה;

מה בהמה טמאה אין שחיתה מטהרתה,

אף טרפה, לא תטהרנה שחיתה!

לא,

אם אמרת בבהמה טמאה,

שלא היתה לה שעת הכשר;

תאמר בטרפה, שהיתה לה שעת הכשר?

טל לך מה שהבאת!

הרי שנולדה טרפה מן הבטן מנין?

לא,

אם אמרת בבהמה טמאה,

שכן אין במינה שחיטה;

תאמר בטרפה, שיש במינה שחיטה?

בן שמונה חי - אין שחיתתו מטהרתו,

לפי שאין במינו שחיטה.

ה. השוחט את הבהמה,

ומצא בה בן שמונה חי או מת, או בן תשעה מת –

קורעו ומוציא את דמו.

מצא בן תשעה חי –

טעון שחיטה, וחייב באותו ואת בנו;

דברי 5⁸ 5⁶ 5³

אומרים: 5⁹ 5² 5⁵

שחיתת אמו מטהרתו.

5⁸ 5⁶ 5³ 5¹ 5⁴ 5² 5⁵ אומר:

אפלו בן שמונה שנים וחורש בשדה –

שחיתת אמו מטהרתו.

קרעה ומצא בה בן תשעה חי –

טעון שחיטה, לפי שלא נשחטה אמו.

ו. בהמה שנחתכו רגליה מן הארכובה ולמטה - כשרה;

מן הארכובה ולמעלה - פסולה.

וכן שנטל צמת הגידין.

נשבר העצם:

אם רב הבשר קים - שחיתה מטהרתו;

ואם לאו - אין שחיתה מטהרתו.

ז. השוחט את הבהמה, ומצא בה שליא –

נפש היפה תאכלנה,

ואינה מטמאה לא טמאת אכלין, ולא טמאת נבלות.

חשב עליה –

מטמאה טמאת אכלין, אבל לא טמאת נבלות.

שליא שיצתה מקצתה - אסורה באכילה;

סימן וליד באשה, וסימן וליד בבהמה.

המבכרת שהפילה שליא - ישליכנה לכלבים.

ובמקדשין - תקבר.

ואין קוברין אותה בפרשת דרכים.

ואין תולין אותה באילן, מפני דרכי האמרי.

נח

א. אותו ואת בנו נוהג בין בארץ, בין בחוצה לארץ,
בפני הבית, ושלא בפני הבית, בחלון, ובמקדשין.

כיצד?

השוחט אותו ואת בנו חלין בחוץ –

שניהם כשרים, והשני סופג את הארבעים;

קדשים בחוץ –

הראשון חייב כרת, ושניהם פסולים,

ושניהם סופגים את הארבעים;

חלין בפנים –

שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים;

קדשים בפנים –

הראשון כשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול.

ב. חלין וקדשים בחוץ –

הראשון כשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול;

קדשים וחלין בחוץ –

הראשון חייב כרת, ופסול, והשני כשר,

ושניהם סופגים את הארבעים;

חלין וקדשים בפנים –

שניהם פסולים, והשני סופג את הארבעים;

קדשים וחלין בפנים –

הראשון כשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול;

חלין בחוץ ובפנים –

הראשון כשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול;

קדשים בחוץ ובפנים –

הראשון חייב כרת,

ושניהם פסולים, ושניהם סופגים את הארבעים;

חלין בפנים ובחוץ –

הראשון פסול, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, וכשר;

קדשים בפנים ובחוץ –

הראשון כשר, ופטור,

והשני סופג את הארבעים, ופסול.

§

ג. השוחט ונמצא טרפה, השוחט לעבודה זרה, והשוחט פרת חטאת, ושור הנסקל, ועגלה ערופה – § 101 פטר, מחיבין. § 102 השוחט ונתנבלה בידו, והנוחר, והמעקר – פטור משום אותו ואת בנו.

א. כסוי הדם נוהג בארץ, ובחוצה לארץ, בפני הבית, ושלא בפני הבית, בחלין אבל לא במקדשין. ונוהג בחיה, ובעוף, במזמן, ובשאינו מזמן.

שנים שלקחו פרה ובנה: איזה שלקח ראשון, ישחט ראשון; ואם קדם השני - זכה.

ונוהג בכוי, מפני שהוא ספק. ואין שוחטין אותו ביום טוב. ואם שחטו - אין מכסין את דמו.

שחט פרה ואחר כך שני בניה - סופג שמונים.

ב. השוחט ונמצא טרפה, והשוחט לעבודה זרה, והשוחט חלין בפנים, וקדשים בחוץ, חיה ועוף הנסקלים - § 103 מחיב, § 104 פטורין.

שחט שני בניה ואחר כך שחטה - סופג את הארבעים.

השוחט ונתנבלה בידו, הנוחר, והמעקר - פטור מלכסות.

שחטה ואת בתה ואת בת בתה - סופג שמונים.

ג. חרש שוטה וקטן ששחטו, ואחרים רואין אותם - חיבים לכסות.

שחטה ואת בת בתה, ואחר כך שחט את בתה - סופג את הארבעים.

4. אומר משום § 105: סופג שמונים.

בינן לבין עצמם - פטורים מלכסות. וכן לענין אותו ואת בנו: ששחטו ואחרים רואין אותן - אסור לשחוט אחריהם;

בארבעה פרקים בשנה, המוכר בהמה לחברו צריך להודיעו: "אמה מכרתני לשחוט", "בתה מכרתני לשחוט". ואלו הן:

בינן לבין עצמן - מתיר לשחוט אחריהן, § 106 אוקרים. ומודים, שאם שחט, שאינו סופג את הארבעים.

ערב יום טוב האחרון של החג, וערב יום טוב הראשון של פסח, וערב עצרת, וערב ראש השנה; וכדברי רבי יוסי הגלילי: אף ערב יום הכפורים בגליל.

ד. שחט מאה חיות במקום אחד - כסוי אחד לכלן;

אמר § 107: אימתי? בזמן שאין לו רוח;

מאה עופות במקום אחד - כסוי אחד לכלן;

אבל יש לו רוח - אין צריך להודיעו.

חיה ועוף במקום אחד - כסוי אחד לכלן.

ומודה § 108 במוכר את האם לחתן ואת הבת לפלה - שצריך להודיע; בידוע ששניהם שוחטין ביום אחד.

שחט חיה - יכסנה,

ואחר כך ישחט את העוף.

שחט ולא כסה, וראהו אחר - חיב לכסות.

כסהו, ונתגלה - פטור מלכסות. כסהו הרוח - חיב לכסות.

ד. בארבעה פרקים אלו, משחטין את הטבח בעל כרחו. אפלו שור שנה אלף דינרין, ואין לו ללוקח אלא דינר - כופין אותו לשחוט.

ה. דם שנתערב במים, אם יש בו מראית דם - חיב לכסות. נתערב ביין - רואין אותו כאלו הוא מים.

לפיכך, אם מת - מת ללוקח. אבל בשאר ימות השנה אינו כן; לפיכך, אם מת - מת למוכר.

נתערב בדם הבהמה או בדם החיה - רואין אותו כאלו הוא מים. § 109 אומר: אין דם מבטל דם.

ה. "יום אחד" האמור באותו ואת בנו - היום הולך אחר הלילה.

את זו דרש § 110: נאמר במעשה בראשית (בראשית א, ה) "יום אחד", ונאמר באותו ואת בנו (ויקרא כב, כח) "יום אחד", מה "יום אחד" האמור במעשה בראשית - היום הולך אחר הלילה;

ו. דם הנתז ושעל הסכין - חיב לכסות. אומר § 111: אימתי?

אף "יום אחד" האמור באותו ואת בנו - היום הולך אחר הלילה.

בזמן שאין שם דם אלא הוא,
אבל יש שם דם שלא הוא - פטור מלכסות.

ז. במה מכסין ובמה אין מכסין?
מכסין בזבל הדק, ובחול הדק, בסיד, ובחרסית,
ובלבנה ובמגופה שכתשן.
אבל אין מכסין
לא בזבל הגס, ולא בחול הגס,
ולא בלבנה ומגופה שלא כתשן.
ולא יכפה עליו את הכלי.
כלל אמר $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$
דבר שמגדל בו צמחין - מכסין בו,
ושאינו מגדל צמחין - אין מכסין בו.

×

א. גיד הנשה נוהג בארץ, ובחוצה לארץ,
בפני הבית, ושלא בפני הבית,
בחליו, ובמקדשים.

ונוהג בבהמה ובחיה,
בירך של ימין ובירך של שמאל.
ואינו נוהג בעוף, מפני שאין לו כף.

ונוהג בשליל.
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
אינו נוהג בשליל.
וחלבו מתר.

ואין הטבחין נאמנין על גיד הנשה;
דברי $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
נאמנין עליו ועל החלב.

ב. שולח אדם ירך לנכרי, שגיד הנשה בתוכה,
מפני שמקומו נכר.

הנוטל גיד הנשה -
צריך שיטל את כלו.
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
כדי לקיים בו מצות נטילה.

ג. האוכל מגיד הנשה כזית - סופג ארבעים.
אכלו ואין בו כזית - חיב.
אכל מזה כזית, ומזה כזית -
סופג שמונים.
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
אינו סופג אלא ארבעים.

ד. ירך שנתבשל בה גיד הנשה,
אם יש בה בנותן טעם - הרי זו אסורה.
כיצד משערין אותה?
כבשר בלפת.

ה. גיד הנשה שנתבשל עם הגידים,
בזמן שמכירו - בנותן טעם;
ואם לאו -
כלן אסורין, והרטב בנותן טעם.

וכן חתיכה של גבלה,
וכן חתיכה של דג טמא שנתבשלו עם החתיכות,
בזמן שמכירן - בנותן טעם;
ואם לאו -
כלן אסורות, והרטב בנותן טעם.

ו. נוהג בטהורה, ואינו נוהג בטמאה.
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר: אף בטמאה.
אמר $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$:
והלא מבני יעקב נאסר גיד הנשה,
ועדין בהמה טמאה מתרת להן!
אמרו לו:
בסיני נאמר, אלא שנכתב במקומו.

א. כל הבשר אסור לבשל בחלב,
חוץ מבשר דגים וחרגבים.
ואסור להעלותו עם הגבינה על השלחן,
חוץ מבשר דגים וחרגבים.
הנודר מן הבשר -
מתר בבשר דגים וחרגבים.

העוף עולה עם הגבינה על השלחן, ואינו נאכל;
דברי $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
 $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר: לא עולה, ולא נאכל.
אמר $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$:
זו מקלי $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$, ומחמרי $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$.

באיזה שלחן אמרו? בשלחן שאוכל עליו;
אבל בשלחן שסודר עליו את התבשיל -
נותן זה בצד זה, ואינו חושש.

ב. צורר אדם בשר וגבינה במטפחת אחת,
ובלבד שלא יהו נוגעין זה בזה.

$\frac{3}{4}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ אומר:
שני אכסנאין אוכלין על שלחן אחד,
זה בשר, וזה גבינה, ואין חוששין.

ג. טפת חלב שנפלה על החתיכה,
אם יש בה בנותן טעם באותה חתיכה - אסור.
נער את הקדרה,
אם יש בה בנותן טעם באותה קדרה - אסור.

הכחל - קורעו ומוציא את חלבו;
לא קרעו - אינו עובר עליו.

הלב - קורעו ומוציא את דמו;

לא קרעו - אינו עובר עליו.

מטמאה טמאת אכלין, אבל לא טמאת נבלות,
עד שתמות, או עד שיתז את ראשה.
רבה לטמא טמאת אכלין, ממה שרבה לטמא טמאת נבלות.

המעלה את העוף עם הגבינה על השלחן -
אינו עובר בלא תעשה.

אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.

ד. בשר בהמה טהורה בחלב בהמה טהורה -
אסור לבשל, ואסור בהנאה.
בשר בהמה טהורה, בחלב בהמה טמאה,
בשר בהמה טמאה בחלב בהמה טהורה -
מתר לבשל ומתיר בהנאה.

ב. אלו שעורותיהן כבשרן:
עור האדם, ועור חזיר של ישוב -
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
ועור חטוטרות של גמל הרפה,
ועור הראש של עגל הרך,
ועור הפרסות, ועור בית הבשת,
ועור השליל, ועור שתחת האליה,
ועור האנקה והכח והלטאה והחמט.
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
זקלן שעבדו, או שהלך בהן כדי עבודה - טהורין,
חוצי מעור האדם.
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
שמונה שרצים יש להן עורות.

חיה ועוף אינם מן התורה, שנאמר:
"לא-תבשל גדי בחלב אמו"
של ש פועמים (שמות כג, יט; שם לד, כו; דברים יד, כא) -
פרט לחיה ולעוף ולבהמה טמאה.

אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
נאמר (דברים יד, כא) "לא תאכלו כל-נבלה",
ונאמר (שם) "לא-תבשל גדי בחלב אמו" -
את שאסור משום נבלה, אסור לבשל בחלב.
עוף, שאסור משום נבלה,
יכול? הא אסור לבשל בחלב?
תלמוד לומר "בחלב אמו" -
יצא העוף, שאין לו חלב אם.

ג. המפשיט בבהמה ובחיה, בטהורה ובטמאה, בדקה ובגסה:
לשטיח - כדי אחיזה;
ולחמת - עד שיפשיט את החזה.
המרגיל - כלו חבור לטמאה.
לטמא ולטמא.

ה. קבת נכרי ושל נבלה -
הרי זו אסורה.
המעמיד בעור של קבה בשרה,
אם יש בנותן טעם - הרי זו אסורה.

עור שעל הצנאר -
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
עד שיפשיט את כלו.

כשרה שינקה מן הטרפה -
קבתה אסורה.
טרפה שינקה מן הכשרה -
קבתה מתרת,
מפני שכנוס במעיה.

ד. עור שיש עליו כזית בשר,
הנוגע בציב היוצא ממנו, ובשערה שפנגדו -
טמא.

ו. חמר בחלב מבדם, וחמר בדם מבחלב.
חמר בחלב:
שהחלב מועליו בו,
וחיבין עליו משום פגול, ונותר, וטמא;
מה שאין כן בדם.
וחמר בדם:

היו עליו כשני חצאי זיתים -
מטמא במשא ולא במגע;
דברי רבי יוחנן;
אם יש בו כזית במקום אחד - חיב עליו.
לא במגע, ולא במשא.

שהדם נוהג בבהמה וחיה ועוף, בין טמאים ובין טהורים,
והחלב אינו נוהג אלא בבהמה טהורה בלבד.

ומודה רבי יוחנן,
בשני חצאי זיתים שתחבן בקיסם והסיטן -
שהוא טמא.
ומפני מה שכתבנו בעור?
מפני שהעור מבטלן.

ה. קולית המת, וקולית המקדשים,
הנוגע בהן, בין סתומים בין נקובים - טמא.
קולית נבלה, וקולית השרץ:
הנוגע בהן סתומים - טהור;
נקובים כל שהוא - מטמאין במגע.
מנין שאף במשא?
תלמוד לומר (ויקרא יא, לט) "הנגע... והנשא",
את שבא לכלל מגע - בא לכלל משא;
לא בא לכלל מגע - לא בא לכלל משא.

א. העור, והרטב, והקיפה, והאלל,
והעצמות, והגידין, והקרניים, והטלפים -
מצטרפין לטמא טמאת אכלים,
אבל לא טמאת נבלות.

כיצא בו:
השוחט בהמה טמאה לנכרי ומפרקסת -

ו. ביצת השרץ המרקמת - טהורה;
נקבה כל שהוא - טמאה.

עכבר שחציו בשר וחציו אדמה,
הנוגע בבשר - טמא;
באדמה - טהור.

אף הנוגע באדמה שכנגד הבשר - טמא.

ז. האבר והבשר המדלדלין בבהמה -
מטמאין טמאת אכלין במקומן, וצריכין הכשר.
נשחטה הבהמה - הכשרו בדמיה;

דברי 5^ה 3^ה 1^ה 5^ה אומר: לא הכשרו.

מתה הבהמה:

הבשר - צריך הכשר.

האבר - מטמא משום אבר מן החי,
ואינו מטמא משום אבר נבלה;

דברי 5^ה 3^ה 1^ה 5^ה מטהר.

ח. האבר והבשר המדלדלין באדם - טהורין.
מת האדם: הבשר - טהור.

האבר - מטמא משום אבר מן החי,
ואינו מטמא משום אבר מן המת;

דברי 5^ה 3^ה 1^ה 5^ה מטהר.

פטורין מן הבכורה, ומן המתנות,
ואינן יוצאין לחלין להגזז ולהעבד,
וולדן וחלבן אסור לאחר פדיונו,
והשוחטין בחוץ חייב, ועושין תמורה,
ואם מתו יקברו.

ג. בכור שנתערב במאה:
בזמן שמאה שוחטין את כלן -
פוטרין את כלן.
אחד שוחט את כלן -
פוטרין לו אחד.

השוחט לכהן, ולנכרי -
פטור מן המתנות.

והמשתתף עמהן - צריך שירשם.
ואם אמר: "חוץ מן המתנות" -
פטור מן המתנות.

אמר: "מכר לי בני מעיה של פרה", והיו בהן מתנות -
נותנן לכהן, ואינו מנכה לו מן הדמים.
לקח הימנו במשקל -
נותנן לכהן, ומנכה לו מן הדמים.

ד. גר שנתגיר והיתה לו פרה:
נשחטה עד שלא נתגיר - פטור;
משנתגיר - חייב;
ספק - פטור,
שהמוציא מחברו עליו הראיה.

איזהו הזרוע?
מן הפרק של ארכובה עד כף של יד;
והוא של נזיר.
וכנגדו ברגל - שוק.
5^ה 4^ה אומר:
שוק - מן הפרק של ארכובה, עד סבך של רגל.

איזהו לחי?
מן הפרק של לחי עד פקה של גרגרת.

א. הזרוע והלחיים והקבה -
נוהגין בארץ, ובחוצה לארץ,
בפני הבית, ושלא בפני הבית,
בחלין אבל לא במקדשין.

שהיה בדין:

ומה אם החלין, שאינן חייבין בחזה ושוק, חייבין במתנות -
קדשים שחייבין בחזה ושוק, אינו דין שחייבין במתנות?
תלמוד לומר (ויקרא ז, לד)

"ואתן אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק-עולם" -
אין לו אלא מה שאמור בענין.

ב. כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדשן, ונפדו -
חייבין בבכורה ובמתנות,
ויוצאין לחלין להגזז ולהעבד,
וולדן וחלבן מותר לאחר פדיונו,
והשוחטין בחוץ פטור,
ואין עושין תמורה,
ואם מתו יפדו;
חוץ מן הבכור ומן המעשר.

כל שקדם הקדשן את מומן, או מום עובר להקדשן,
ולאחר מכאן נולד להם מום קבוע ונפדו -

שְׁנָאֵמֶר (שמואל א כה, יח) "חֲמֵשׁ צֶאֱן עֲשׂוּיֹת".

אָמַר: $\frac{5}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$

חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת גּוֹזְזוֹת מְנָה, מְנָה, וּפְרָס –
חֲיָבוֹת בְּרֵאשִׁית הַגֶּזֶז.

אָמְרִים: $\frac{5}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$

חֲמֵשׁ רַחֲלוֹת, גּוֹזְזוֹת כָּל שֶׁהֵן.

וְכִמָּה נֹתֵנִין לוֹ?

מִשְׁקַל חֲמֵשׁ סְלָעִים בִּיהוּדָה, שֶׁהֵן עֶשֶׂר סְלָעִים בְּגִלְלִיל;
מְלֻבֵן וְלֹא צוֹאֵי, כְּדִי לַעֲשׂוֹת מִמֶּנּוּ בְּגֵד קָטָן,

שְׁנָאֵמֶר (דברים יח, ד) "תִּתֶן-לוֹ" –

שִׁיחָא בּוֹ כְּדִי מִתְנָה.

לֹא הִסְפִּיק לִתְנוֹ לוֹ עַד שֶׁצָּבְעוּ - פְּטוּר.

לְבָנוּ, וְלֹא צָבְעוּ - חֲיָב.

הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֵאֲנוּ שֶׁל נְכָרִי –

פְּטוּר מִרֵּאשִׁית הַגֶּזֶז.

הַלּוֹקֵחַ גֵּז צֵאֲנוּ שֶׁל חֲבֵרוֹ:

אִם שִׁיר הַמּוֹכֵר - הַמּוֹכֵר חֲיָב.

לֹא שִׁיר - הַלּוֹקֵחַ חֲיָב.

הָיָו לוֹ שְׁנֵי מִיָּנִים, שְׁחֹפּוֹת וּלְבָנוֹת,

מָכַר לוֹ שְׁחֹפּוֹת, אֲבָל לֹא לְבָנוֹת,

זְכָרִים, אֲבָל לֹא נְקִבּוֹת –

זֶה נֹתֵן לַעֲצָמוֹ וְזֶה נֹתֵן לַעֲצָמוֹ.

קוֹרָא זְכָר –

$\frac{5}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ מְחִיב, $\frac{5}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ פּוֹטְרִין.

ג. הִיתָה מְעוֹפּוֹפֹת:

בְּזִמְן שְׁכַנְפִּיָּה נֹגְעוֹת בְּקֶן - חֲיָב לִשְׁלַח;

אִין כְּנַפִּיָּה נֹגְעוֹת בְּקֶן - פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

אִין שֵׁם אֵלֶּא אֶפְרוּחַ אֶחָד, אוֹ בִּיצָה אֶחָת –

חֲיָב לִשְׁלַח, שְׁנָאֵמֶר (דברים כב, ו) "קֵן" –

קֵן מְכַל מְקוּם.

הָיָו שֵׁם אֶפְרוּחִין מְפָרִיחִין, אוֹ בִּיצִים מוֹזְרוֹת –

פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח, שְׁנָאֵמֶר (שם)

"וְהָאֵם רִבְצָת עַל-הָאֶפְרוּחִים אוֹ עַל-הַבִּיצִים" –

מָה אֶפְרוּחִין בְּנֵי קִימָא,

אִף בִּיצִים בְּנֵי קִימָא –

יֵצְאוּ מוֹזְרוֹת;

וּמָה הַבִּיצִים צְרִיכִין לְאִמּוֹ,

אִף הָאֶפְרוּחִין צְרִיכִין לְאִמּוֹ –

יֵצְאוּ מְפָרִיחִין.

שְׁלַחָה וְחִזְרָה, שְׁלַחָה וְחִזְרָה,

אֶפְלוּ אַרְבַּעַה וְחִמְשָׁה פְּעָמִים –

חֲיָב,

שְׁנָאֵמֶר (שם שם, ז) "שְׁלַח תְּשַׁלַּח".

אָמַר: "הָרִינִי נוֹטֵל אֶת הָאֵם וּמְשַׁלַּח אֶת הַבְּנָיִם" –

חֲיָב לִשְׁלַח,

שְׁנָאֵמֶר (שם) "שְׁלַח תְּשַׁלַּח אֶת-הָאֵם".

נִטֵּל הַבְּנָיִם וְהַחֲזִירָן לְקוֹ, וְאַחַר כֵּן חִזְרָה הָאֵם עֲלֵיהֶם -

פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

ד. הַנוֹטֵל אֵם עַל הַבְּנָיִם –

$\frac{5}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$ אָמַר: לּוֹקֵה וְאִינוֹ מְשַׁלַּח.

$\frac{5}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ אָמְרִים: מְשַׁלַּח וְאִינוֹ לּוֹקֵה.

זֶה הַכֹּלֵל:

כָּל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה שִׁישׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה –

אִין לּוֹקֵין עֲלֵיהָ.

ה. לֹא יִטֵּל אָדָם אֵם עַל הַבְּנָיִם אֶפְלוּ לְטַהֵר אֶת הַמְצַרְע.

וּמָה אִם מְצָנָה קִלְיָה שְׁהִיא כְּאִסְרָה,

אָמְרָה תּוֹרָה (שם) "לִמְעַן יִיטֵב לָךְ וְהִאֲרַכְתָּ יָמֶיךָ",

קֵל וְחִמְרָה עַל מִצְוֹת חֲמוּרוֹת שֶׁבַתּוֹרָה.

א. שְׁלוּחַ הַקֵּן נוֹהֵג בְּאֶרֶץ, וּבְחוּצָה לְאֶרֶץ,

בְּפָנֵי הַבַּיִת, וְשֹׁלֵא בְּפָנֵי הַבַּיִת,

בְּחֵלְיוֹ, אֲבָל לֹא בְּמִקְדָּשָׁיו.

חִמְרָה בְּכִסּוּי הַדָּם מְשַׁלּוּחַ הַקֵּן:

שְׁכִסּוּי הַדָּם נוֹהֵג בְּחִיָּה, וּבְעוֹף, בְּמִזְמֵן וּבְשִׂאִינוֹ מִזְמֵן;

וְשֹׁלּוּחַ הַקֵּן אִינוֹ נוֹהֵג אֲלֵא בְּעוֹף,

וְאִינוֹ נוֹהֵג אֲלֵא בְּשִׂאִינוֹ מִזְמֵן.

אִיזְהוֹ שִׂאִינוֹ מִזְמֵן?

כְּגוֹן אֲנִיזִין וְתִרְנַנְגוּלִין שֶׁקָּנְנוּ בְּפִרְדָּס.

אֲבָל אִם קָנְנוּ בְּבַיִת,

וְכֵן יוֹנֵי הַרְדָּסִיאוֹת - פְּטוּר מְשַׁלּוּחַ.

ב. עוֹף טָמֵא - פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

עוֹף טָמֵא רוֹבֵץ עַל בִּיצֵי עוֹף טָהוֹר,

וְטָהוֹר רוֹבֵץ עַל בִּיצֵי עוֹף טָמֵא –

פְּטוּר מִלְּשַׁלַּח.

$\frac{5}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{8}$